

MÜBREM

OLMASI GEREKLİ OLAN DERGİ

GEMİŞ, HİÇBİR ZAMAN
TAM ANLAMıyla
GEÇMİYOR. BELKİ
ZAMANLA VERDİĞİ ACI
AZALİYOR AMA ORADAN
SİLİNMIYOR -Rüya

ACI AZALSA DA
HEP İZİ KALİYOR

-Rüya

GEÇMİŞİNDEN BİR
TÜRLÜ
KURTULAMAYANLARA

Beklerken Zaman

Beklerken zaman;
Nereden akıyor?
Gözlerde yaş, kalpte korku varken:
O zaman nerelerde 'Zaman' harcıyor?

İçimiz kan ağılarken,
Ruhumuz neden huzur bulamıyor?
Bu adı kendinden fazla olan zaman,
Neden bir çare olamıyor?

Her derde deva denir,
Ama sorsan kimsenin ondan habersizdir.
Beklerken zaman:
Aslında bir ömür gibidir...

DİLARA ATASOY

OLUMLU DÜŞÜNMENİN HAYATIMIZDA Kİ ROLÜ VE ÖNEMİ

Olumlu düşünme, hayatımızda önemli bir rol oynar ve birçok açıdan faydalar sağlar.

İşte olumlu düşünmenin hayatımızdaki rolü ve önemi üzerine bazı noktalar:

Stresi Azaltır: Olumlu düşünme, stres yönetiminde önemli bir faktördür. Olumsuz düşünceler ve endişeler yerine, pozitif bir bakış açısıyla olaylara yaklaşmak stres düzeyini azaltabilir.

Sağlığı İyileştirir: Olumlu düşünen bireyler genellikle daha sağlıklı yaşam tarzları benimserler. Düzenli egzersiz yapma, sağlıklı beslenme gibi alışkanlıklar olumlu düşüncenin bir sonucu olabilir.

Motivasyonu Artırır: Olumlu düşünen insanlar genellikle daha motive ve hedeflerine odaklanmışlardır. Başarıya olan inançları ve enerjileri, daha etkili çalışma ve başarma isteğiyle sonuçlanabilir.

Duygusal Dengede Yardımcı Olur: Olumlu düşünme, duygusal zorluklarla başa çıkmayı kolaylaştırabilir. Olumlu bir bakış açısıyla, yaşanan zorlukların üstesinden gelme ve olumlu hissetme becerisi gelişebilir.

İlişkileri Güçlendirir: Olumlu düşünme, iletişimi güçlendirir ve ilişkilerde daha pozitif bir etkileşim sağlar. Karşılıklı anlayışı ve destekleyici bir ortamı teşvik eder.

Yaratıcılığı Artırır: Pozitif düşünme, yeni fikirler üretme ve yaratıcılığı artırma konusunda yardımcı olabilir. Zihinsel esneklik ve çözüm odaklı düşünme becerilerini destekleyebilir.

Karar Verme Sürecini İyileştirir: Olumlu düşünme, karar verme süreçlerini etkiler ve daha dengeli, mantıklı kararlar almaya yardımcı olabilir. Problemlere çözüm odaklı yaklaşımı teşvik eder.

Olumlu düşünme, elbette her zaman kolay olmayabilir ve bazı durumlarda zorlayıcı olabilir. Ancak pratik yaparak, bu düşünce tarzını güçlendirip hayatımızdaki olumlu etkilerini artırabiliriz. Her gün ufak adımlarla pozitif düşünce alışkanlıkları geliştirmek, genel refahımızı ve yaşam kalitemizi artırmada önemli bir rol oynar.

DERYA YAĞMUR

Karanfil Lekesi

Unutamamak boyun borcu
Ama sevdiğim sezilmesin.
Yaşamaktan fırsat bulduğum her an,
Düşlerim sezilmesin.
İçten içe başkasını sevdiğini,
Bildiğim sezilmesin.
Seziyorlar, kapa gözlerini.
Baktığım bilinmesin.
Vakitsiz bir akşam rastladım sana.
Saatler donuk,
Yıldızlar sönüktü.
Bunca denk gelmeler, söyle
Hangi tanrının tesadüfö?
Ne kadar değıştiğini bilsen...
Öylesine farklı,
Öylesine sen değilsin ki.
Ürperek yudumladığım kahve gözlerinde,
Hatırsız kırk yıllar var şimdi.
Aşına değilim böylesine,
Bakışların sağır.
Neden hala gelmiyorsun,
Neden adımların ağır?
Onca şiir eskittim üstümde.
Her gece giyindim bir bir.
Artık giymek istemiyorum,
Artık sevmek istemiyorum.
Öylesi bir döngüdeyim ki,
Titrek ellerin dahi
Çekemez beni oradan.
Ne zaman çekmeni dilesem;
Seziyorlar, kapa gözlerini.
Baktığım bilinmesin.

ALPER COŞKUN

Sizlerde

Mübrem Dergi'de

Yazar Olmak

İster Misiniz?

Bizlere

Mail atarak

Ulaşmanız

Yeterli

ESHAHABER

Yemek tariflerini Papatya18 olarak okuyuculara sunar ve tam olmasa da kısmi bir şekilde yazar olarak yoluna devam etmektedir. 41 yaşında olan ev hanımı olup 14 yaşından itibaren mutfakta olan ve 14 yaşından itibaren de 6 kardeşine, anne ve babasına yemek hazırlayarak bu günlere gelmiş evli 2 çocuk annesi olan bir hanımefendidir. 41 yıllık yaşantısının da göğüs kanseri tedavisi görmüş çocukları ile eşine bağlı kalarak hayatta kalmaya devam etmiştir. Yemek yapmanın bir sanat, insanlara sunmanın ise o ayrı bir sanat olduğu düşüncesi ile yemek yapan birisi olarak sizlere kendi mutfağında yapmış olduğu yemeklerin tarifini yazıyor. eshahaber.com.tr aracılığıyla ve Mübrem Dergi sahibi Dilara Hanım'ın sayesinde Mübrem dersinde 6 ay boyunca kendisinin lezzetli yemek tarifleri yer almaktadır. Bir bayana verilen en güzel fırsat olarak gördüğü bu durum paha biçilmez bir duygu olduğuna inanıyor. Lezzetli yemeklerin tarifini yapan papatya18 olarak eshahaber.com.tr de ve 6 ay boyunca da Mübrem Dergide olacağım. Takiplerinizi ve geri dönüşlerinizi, fikirlerinizi eshahaber.com.tr aracılığıyla yapabilirsiniz.

Bir sonra ki dergi serisinde sizlere kendi mutfağından yapmış olduğu lezzetli yemeklerin küçük bir tarifini yapacak. Görüşmek dileğiyle.

Hoşcakalın. Esen ve sağlıklıkla.

MÜBREM

Bir Dergiye Verilebilecek En Güzel İsim

Mübrem Dergi'nin adını son zamanlarda bir hayli duyuyorum. İlk duyduğumda ismi ilgimi celbetti. Ne kadar güzel bir isim, dedim. Eski şiir araştırmaları yaparken bu isme denk geliyordum. Kısa bir araştırma yapınca ortaya ilginç şeyler çıktı. Derginin değerli okurlarıyla da paylaşmak istedim. Kulğa hoş gelen bu kelimeye gelin hep beraber bakalım:

Mübrem kelimesinin kökü Arapça bir fiil olan be-ra-me kelimesidir. Düzeltmek, kesinleştirmek, bir işi adamakıllı yapmak anlamlarına geliyor. Aynı zamanda çölte kullanılan anlamıyla ip bükmek anlamına geliyor. Buradan sağlamlaştırmak anlamını da alıyor. Kelimenin fail masları mübrim, bir işi sağlam yapmaya kararlı kişi anlamına geliyor. Bu mübrimin yaptığı işe de sağlamlaştırılmış, kararlaştırılmış iş, artık vazgeçilmez, kaçınılmaz, karar verilmiş iş anlamında da mübrem deniliyor. Sıfat olarak kullanılabiliyor. Türk Dil Kurumu sözlüklerinde mübrem kelimesi çok gerekli olan, kaçınılmaz, vazgeçilmez anlamlarıyla verilmiş. İşte kelimenin sözlükte verilen anlamı buradan çıkıyor.

Kelime, Kur'an'da da geçiyor. Diyanet İşleri'nin Kur'an Yolu Tefsiri'nde Zuhruf suresinin 79.ayetinde geçmiş zaman ve fail kalıplarındaki kelimenin geçtiği ayeti meali "Onlar bir şeye kesin karar verdilerse biz de vermişizdir," şeklinde veriliyor. Kelime bildiğimiz "kararlaştırmak" anlamıyla verilmiş. İnış sebebi olarak da, Peygamberimiz (s.a.v) hicarete çıkacağı zaman Dar'ün-Nedve'de müşriklerin lideri Ebu Cehil'in liderliğinde peygamberimize tuzak kurma planları yapılıyor. Kısa istenmesin, kimin öldürdüğü belli olmasın diye de her kabileyi temsilen bir kiralık katil tutacaklardı ve karanlıkta öldüreceklerdi. Fakat, o gece Allah, peygamberine haber veriyor. Peygamberimiz, yatağına Hz. Ali'yi geçiriyor. Müşrik katillerin arasından Yasin suresinin ilk on ayetini okuyarak geçiyor. Bu sureyi okuyor; çünkü surenin 9. ayetinde şöyle deniliyor: "Onların önlerinden bir set, arakalarından da bir set çekti, böylece gözlerini perdeledik; onlar artık görmezler." Gerçekten de onlar peygamberimizi görmüyorlar bile. Allah, onların gözlerine perde çekiyor. Sabaha kadar gelen gideni göremeyince eve girip yatağı açtıklarında karşılarında Ali'yi görüp şaşıracaklardı. Sonra kılavuz tutup peşlerinden Sevr Mağarası'na kadar gideceklerdi. Fakat, Allah onlara karşı (Tevbe 40'ta belirttiği gibi) "sizin göremediğiniz askerlerle onu destekledi." Orada örümcek ve güvercin peygamberi koruyacaktı. Oradan çıkıp Medine'ye doğru yol aldıklarında izini Sûraka adında bir kılavuz bulacaktı; fakat atının ayakları kumlara battığı için peşinden gidemeyecekti. Sûraka anlamıştı ki o gerçekten peygamberdi. Bunu anladığında müşrikleri yanlış yola yönlendirecekti. Peygamberimiz ve arkadaşları Ebu Bekir de Medine'ye sağ salım varacaklardı. Hûlusa, müşrikler bu planı yaparak, böylece bu ipi eğirerek/bükerek aslında farkında olmadan Allah'ın işini mübremleştirmesine/sağlamlaştırmasına sebep olacaklardı. Buradan hareketle Akaid ilminde kelime, şartların gidişine bağlı olarak değişebilen olay anlamında kullanılan kaza-i muallak ifadesinin karşısı olarak kaza-i mübrem kavramıyla kader-kaza meselesine konu olmuş. Kaza-i mübrem, ayetten hareketle kaçınılmaz hüküm, vazgeçilemez, değiştirilemez karar, demektir.

Osmanlı döneminde kelime, maliye terimi olarak kullanılmış. TBMM zabıtlarında sık sık yer almış zorunlu, kesin anlamında mübrem kelimesi. Zabıtlara göre mebuslar ve hatta Atatürk bu kelimeyi kullanmış. Ayrıca Ata'nın Nutuk eserinde de geçiyor kelime. Biraz eskiye gidersek, Kemalpaşazade'ninTevârih-i Âli Osman adlı eserinde geçiyor. Benim bu yazıda asıl yer vermek istediğim, Divan Şiirindeki kullanımı bir hayli geniş. Kelimenin mübrim, fail kalıblıyla kullanılan birçok şiir yer alıyor. Mübrim, zorlayıcı kimse demek. İhtiyacat-ı mübrem: Zaruri/zorunlu ihtiyaçlar anlamında müennes kalıblıyla kullanılan yerler var. Şimdi bu ifadelerin geçtiği şiirlere bakalım:

17. yüzyılda, Sebki Hîndî üslubunun etkisinde şiirler yazan iki ismin şiirlerinden örnekler:

Na'îli-i Kadim, İV. Mehmed tarafından şeyhülislamlığa getirilen çağdaşı Seyhülislam Bahâ'yî'nin gazeline nazire olarak tahmis yazmış:

Gazel-i Bahâ'yî:

Şehid-i tig-i 'aşk-ı yârdur ser-cümle-i 'âlem
Urup şemşire dest ey gamze-i cellad neylersen

Tahmis-i Nâilî:

Zemin nat'-ı siyâset-gâh-ı dil seyf-i kazâ mübrem
Zebân hâmuş-ı hayret sine sûzân dideler pür-nem
Hevâ-yı 'işk şûr-elgen mahabbet galib ü muhkem
Şehid-i tig-i 'ışk-ı yârdur ser-cümle-i 'âlem
Urup şemşire dest ey gamze-i cellad neylersen

Yine, kelime; 17. yüzyılda Hikemi tarzda şiirler yazan Mevlevî şairlerinden Süleyman Nahîfî'nin Mubahase-i Kaza ve Kader adlı eserinde geçiyor:

Emrinin mahkûmudur ser-cümle hâl
Yok kazâsın redde imkân ü mecâl
Bir kazâ mahtûm-ü mübrem olsa ger
Anı redde kâdir olmaz kimseler
Hâkim-i muhtaktır ol Rabbi Ezel
Hüküm anın ferman anıdır mâ-hâşal

İsmail Safa'nın Saadet gazetesindeki ilk gazeline:

Senin aşkın ey dil-rûbâ bir belâdır
O mübrem belâyâ gönül müptelâdır

Mehmet Rauf'un mensur bir şiirinde yer alan Ey Hulya-yı Sair adlı bölümde:

Biliyor musunuz? Bütün mukavemetimi eriterek kalbimden bir tuğyan-ı şeditle hücum eden bu ismi, bu aziz ismi söyleyemiyorum; bir ihtiyaç-ı mübrem bunu rûzgarlara, dalgalara, seyyarelere tevdi' etmek için beni icbâr ediyor, hissediyorum ki onun telaffuzu pek latif bir an-ı mestî olacak, beni meşhur-ı reng-i letafeti bırakan bu tebessûme, bu mahmur gözlere, bu handan ruha dırahsan bir semanın altında, mahın zir-i şerîr ihtîşâmında bir isim vermek, onu tatlı hitaplara, istîğrak-âver perestîşlere, şairâne aşklara muhatap etmek için ölüyorum; ve kanatlarını çırparak uçan bir nesîme karşı mebhût-ı muhalî ölüyorum. Söyleyemiyorum, oh, daha hiç söyleyemedim... Niçin?

Gevherî'nin aruzlu bir aşık geleneği şiirinde:
Merdüm-i çeşmim giriftar oldu mihnet fûlkine
Pâyine zincir alup düştü elemnâk silkine

Yâre müjânnın gelüp yağma içün dil mülküne
Asker-i tâtar elinden tır-ı mübrem serpilür

Tevfik Fikret'in Rûbâb-ı Şikeste isimli eserinde yer alan Sûhâ ve Pervin başlıklı şiirinde:

"Fakat, bilir misiniz? Ben hakikaten mübrim
Bir ihtiyâc-ı teessürle dâimâ severim;

Emellerimde soluk bir hazan tezehlûr eder.
Ne isterim mesela: Bî-hudûd bir meşcer,

Fakat ağaçları hep ser-şikeste, hep üryan;
İçinde bir derecik, bir şelâle-i giryan;

Yosunlarında, uçan kuşlarında, her şeyde
Takattur etmeli âvâre, mest ü lenzende

Yine, İsmail Safa'nın Mağdure-i Sevdâ adlı şiirinde:
Olmalıydım bu yaşmda hürrem
Bu ne yâ rab? Ne belâ-yı mübrem!

Abdülhak Hâmid Tarhan'ın yazdığı Sardanapal adlı tiyatro eserinde:

Bilis –
Ne mülke meded-res, ne halka mu'ın;
Bugün belki Hallâk'a düşmen la'in!..
Arbakes –
Sûrûlsün o mübrim belâ-yı vatan!..
Bilis –
Biraz da o çeksin celâ-yı vatan
(Akin Darakes güler.)
Bilis –
Bilos namına söylerim ki yeter;
Eger sağ kalırsa bu hey'et biter!..
Arbakes –
Yarın çıkmadan bir umûmî nîfak,
Edilsin bugün defîne ittîfak!.."

Süleyman Nesib'in "Kadınlığa Dair" adlı manzumesinde:

Biraz da kendini aldatmadan; bu onlarca
Hava, ziya gibi bir ihtiyâc-ı mübrimdir;
O şey ki fâidesizdir, kadınca muzlimdir

Yahya kemal Beyatlı'nın Eğil Dağlar adlı kitabında:

Hasan Tahsin Bey'in tarih düşürdüğü bir şiirinde:

Pister-i nakmet olup bād-ı hevâ balona
Aldı ağuşa kazâ mübrim idi gitti gider.

Namık Kemal'in tiyatro eleştirisinde:

Tiyatro hayat-ı esasiyye ile yaşamak şanından olan eski Yunanlılarda zühür etmiş ve onların mukallid-i kemâlatı olan Romalılar arasında ihtiyacat-ı mübremeden ma'dûd olmuştu. Çin'de dahi pek eski yapılmış birtakım mudhikeler mevcûddur. İskender'in Asya'ya istilasından sonra Hind'in Sanskri lisanında dahi tiyatro yazılmaya başlanılmıştı. Buna bakılınca ihtimal ki Fûrs-i kadimin mahv-abad-ı nisyana düşen asar-ı edibiyesi arasında da tiyatro bulunabilsin.

Namık Kemal'in İntibah adlı romanında:
Benden sakın ki mübrim-i belayım
Bâki'nin bir gazelinde:

Kalem-i sun'-ı Hak'ta sehv olmaz
Oyle idrak edenler ahmaktır

Şu kadar var ki iktiza-yı kazâ
Gâh mübrem gehi muallaktır

Ahmet Rasim'in Yenigün gazetesinde yayınladığı Efem Kararını Biliyor Mu? Başlıklı yazısında:
Bir taraftan da "Bolşevizm" dal budak salıyor. Kanlı bir oyun!... Buna takat, derman, kuvvet ister... İlk ağza gelen de biziz. Çarlık dünyanın başına bir bela-yı mübrem gibi konmuş idi. O belayı tarumar eden belanın ne olduğunu tahmin etmek bile bir beladır.

Mevlevî Şeyhlerinden Bestekar Ahmet A. Konuk, Muhyiddin İbnü'l-Arabî'nin Fusûsu'l-Hikem'ine yazdığı tercüme şerhinde:
Bu emr-i iradi kazâ-yı ilahidir ve kazâ-yı ilahî dahi ya mübrem veya muallak olur. Kazâ-yı mübremin tebeddülü mümkün değildir; fakat kazâ-yı muallakin tebeddülü câizdir.

Mehmet Akif Ersoy'un Safahat'ında yer alan Vaiz Kürsüde adlı şiirinde:

Sonunda: "Kuvvetimiz, şüpheşiz, ilerlemeli!
Fakat düşünmeli her şeyde önceden temeli.
Teammüm etmesi lazım maarifin mutlak:
Okur yazarsa ahâli, ne var yapılmayacak?
Donanma, ordu birer ihtiyâc-ı mübrimdir,
O ihtiyacı, fakat öğreten «muallim»dir!"
Deyip kararını vermiş ki aynen icraya,
Konunca ortaya çıkmış, bugünkü Almanya.

Gevherî Divânı'nda:

Siyah ebruların keman-ı Rüstem
Tiri kirpiklerin kazây-ı mübrem

Neyzen Tevfik'in Binamaz adlı taşlama şiirinde:

"Bî'namaz deyip beni haktan uzak gören
Sıgmaz senin hayaline mihrab-ü mübrem
Sen sade beş vakitte ararsın Allahını
Ben her zaman emin ol, onunla beraberim.
Kabe'den maksat varmadır yara
Kör gibi tapınma kara duvara".

Bayburtlu Zihni'nin Divânı'nda:
Kande söz anlıya güm güm sarhoş
Sere çektim bu belayı mübrem

Ahmet Hamdi Tanpınar'ın Yaşadığım Gibi adlı kitabının Güzel Sanatlar Akademisi Sergisi üzerine notlarında:

Bir mimar san'atıyla hayat arasındaki sıkı münasebetten emin olarak daima bekleyebilir. Keza bir afişçi veya seramikçi memleketin iktisadi faaliyetlerinde kendisini lüzumlu kılan çalışma imkanları bulabilir. Fakat resim gibi hayatta mübrem hiçbir rolü olmayan ve bütün ümitlerini sadece vatandaşın san'at terbiyesinde ve zevkinde bulan bir san'atın yaratıcıları içni bu mesele büsbütün başka bir şekilde girer.

Bunların haricinde İsmet Özel'in Tahrir Defterleri-I adlı kitabında, Necip Fazıl Kısakürek'in Rabata-ı Şerif kitabında, Semih Ayverdi'nin Ne İdik Ne Olduk adlı kitabında, Nezihe Muhiddin'in eserlerinde, Cahit Sıktı Tarancı'nın Ziya'ya Mektuplar adlı eserinde, Kerbela mersiyelerinde, Hüseyin Rahmi Gürpınar'ın Sevdâ Peşinde adlı eserinde, Atatürk ve İnönü'nün mektup ve konuşmalarında, felsefî ve dinî vb. kitaplarda bolca geçmektedir. Kelimenin İngilizcesine baktığımızda da sözlüklerde very necessary çok gerekli olan, inevitable kaçınılmaz, definite kesin gibi anlamlar çıkmaktadır; fakat Eksi Sözlük'te indispensable zaruri vazgeçilmez anlamını verilmiş. Bunların dışında mübrem adıyla şiir ve kitap adları bulunmaktadır. Mübrem Hatun adıyla bir yarış atı adı bulunmaktadır.

Mübrem kelimesinin bir dergiye konulacak en güzel isimlerden biri olabileceğini düşünüyorum. Yapılması gerekli olan, kaçınılmaz, zorunlu anlamlarına gelen bu kelimeyi yukarıda bahsettiğim kader/kaza meselesi bağlamında alırsam, demek ki böyle bir derginin çıkması gerekiyormuş. Belki, bazı alanlarda sağlamlaştıracağı konular var. Belki bir şairin mutlaka yayımlanması gereken bir şiiri ya da bir yazarın yazısı var. Allah, vesile kılacak ya işte, edebiyat, dergi, yazı, şiir emekçilerinin ve sevdalılarının kaderinin keşiştiği mecralardan biridir belki. Ben de bu yazıyla kaderimin bana oynadığı bu güzel oyunun içinde olabiliyim.

KAYNAKÇA:

Şiirlerin sırasıyla,

1. Hatice ÖZDİL, Volkan GOKTAŞ, Şeyhülislam Bahayî'nin "neylersin" redifli gazelinden hareketle kaleme alınmış iki tehzil
2. Hilmi Kemal ALTUN, Süleyman Nahîfî'nin Mühâse-i Kazâ ve Kader Adlı Eseri ve Tahlili
3. Arif Yılmaz, İsmail Safa'nın Şiir Anlayışı ve İlmlilari
4. Osman ÇOPATLAMAZ, Mehmet Rauf'un MENSUR ŞİİRLERİ ÜZERİNE BİR İNCELEME, Yüksek Lisans Tezi
5. Mesut UGURLU, AŞIK TARZI ŞİİR GELENİĞİNDE ARUZLU ŞİİRLER ÜZERİNE
6. Seher ERDOĞAN ÇELTİK, RÜBÂB-I ŞİKESTE'DE MELÂL
7. Ali Sait YAGAR, YENİ TÜRK ŞİİRİNDE SEVGİLİ TİPOLOJİLERİ (1860-1960), DOKTORA TEZİ
8. Oğuzhan KARABURGU, ABDÜLHAK HÂMİD TARHAN'IN TİYATRO ESERLERİ ÜZERİNDE BİR ARAŞTIRMA VE İNCELEME
9. Ali Sait YAGAR, YENİ TÜRK ŞİİRİNDE SEVGİLİ TİPOLOJİLERİ (1860-1960), DOKTORA TEZİ
10. Emine Gözde ÖZGÜREL, YAHYA KEMAL: HAYATI, SANATI, ESERLERİ, Doktora Tezi
11. 19. Asrın İlk Yarısında Türk Edebiyatının Genel Görünümü, Anadolu Üniversitesi' Ağustos 2018
12. TANZİMAT DÖNEMİ TÜRK EDEBİYATI I, Anadolu Üniversitesi' Ağustos 2018
13. Kubbealtı Lügati, mübrim maddesi.
14. Leyla NALDEMİR, YENİ GÜN 'de yayımlanan Ahmet Rasim'e ait yazıların çeviri yazıya aktarımı ve incelenmesi
15. Ahmed Avni Konuk, Muhyiddin İbnü'l-Arabî, Fusûsu'l-Hikem tercüme ve şerhi 1.cilt, Türkiye Yazma Eserler Kurumu B.Yayınları, 2017
16. Mehmet Akif Ersoy, Safahat, Karanfil yayınları, İstanbul 2013
17. Şükrü Elçin, Gevherî Divanı, Kültür ve Turizm Bakanlığı Yayınları, 1984
18. Cevat Kulaksız, Hasan Ali Yücel ve Neyzen Tevfik, haberguncel.blogspot.com köşe yazısı
19. Ziyaeddin Fahri Fındıkoğlu, Bayburtlu Zihni, bir edebiyat sosyolojisi denemesi, Ülku Basımevi, 1950
20. Ahmet Hamdi Tanpınar, Yaşadığım Gibi, Dergâh Yayınları, 2000s

RENKLERİN GÜNLÜK YAŞAMIMIZA ETKİSİ

Renklerin günlük yaşamımıza etkisi, psikolojik ve fiziksel tepkilerimizi, ruh halimizi, davranışlarımızı ve genel sağlığımızı etkileyen oldukça önemli bir konudur. Renklerin günlük yaşamımıza olan etkilerinden bazılarını şu şekilde sıralayabiliriz:

1. Psikolojik Etkiler

Kırmızı: Enerji ve tutku ile ilişkilendirilir. Genellikle heyecanı artırır ve dikkat çeker. Ancak fazla maruz kalındığında agresiflik hissi yaratabilir.

Mavi: Sakinlik ve dinginlik verir. Stresi azaltır ve rahatlama sağlar. Çalışma ortamlarında kullanıldığında verimliliği artırabilir.

Yeşil: Doğa ile özdeşleştirilir, huzur ve denge sağlar. Göz yorgunluğunu azaltır ve rahatlatıcı bir etki yaratır.

Sarı: Mutluluk ve neşe ile ilişkilendirilir. Zihinsel uyarıcı etkisi vardır ve yaratıcılığı artırır.

Mor: Lüks ve gizem ile ilişkilendirilir. Yaratıcılığı ve hayal gücünü teşvik eder.

Turuncu: Canlılık ve enerjiyi simgeler. Sosyal etkileşimi teşvik eder ve pozitif bir atmosfer yaratır.

2. Fiziksel Etkiler

Kırmızı: Kalp atış hızını ve kan basıncını artırır. Bu nedenle spor salonlarında veya enerji gerektiren ortamlarda kullanılır.

Mavi: Kan basıncını düşürür ve sakinleştirici bir etki yaratır. Bu nedenle hastanelerde sıkça kullanılır.

Yeşil: Gözler için dinlendiricidir ve doğa ile bağlantı kurmamızı sağlar. Ofislerde ve çalışma alanlarında kullanımı yaygındır.

Sarı: Konsantrasyonu artırır ve dikkat çekicidir. Ancak fazla kullanıldığında göz yorgunluğuna neden olur.

3. Ruh Hali ve Davranışlar Üzerindeki Etkiler

Renkler ruh halimizi doğrudan etkiler. Örneğin, depresif bir ruh hali içindeyken mavi veya yeşil gibi sakinleştirici renkler tercih edilir.

Canlı ve parlak renkler enerjiyi ve mutluluğu artırabilirken, koyu ve mat renkler daha ciddi ve düşünceli bir atmosfer yaratır.

Restoranlarda kullanılan renkler iştahı etkiler. Kırmızı ve turuncu tonları iştahı açarken, mavi iştahı bastırır.

4. Renklerin Kültürel ve Sosyal Anlamları

Renklerin anlamları kültürden kültüre değişir. Örneğin, batı kültürlerinde beyaz saflığı ve masumiyeti simgelerken, bazı Asya kültürlerinde yas rengidir.

Renkler sosyal etkileşimleri ve toplumsal normları da etkiler. Örneğin, iş görüşmelerinde kullanılan renkler, kişinin profesyonelliğini ve güvenilirliğini yansıtır.

5. Renklerin Moda ve Tasarımda Kullanımı

Moda dünyasında renkler trendleri belirler ve kişisel stil ifadelerini etkiler.

İç mekan tasarımında renkler, odanın atmosferini ve işlevselliğini belirler. Örneğin, yatak odasında sakinleştirici renkler tercih edilirken, mutfakta daha canlı renkler kullanılabilir.

Renklerin günlük yaşamımıza etkisi, onların psikolojik, fiziksel ve sosyal etkileriyle geniş bir yelpazede incelenebilir. Doğru renk seçimleri, yaşam kalitemizi artırır ve genel sağlık üzerinde olumlu etkiler yaratır.

DERYA YAĞMUR

Duygu, Düşünce ve Yaratıcılığın Dansı

Kalemin ahengi, yazının gücünü ve etkisini belirleyen önemli bir unsurdur. Duygu, düşünce ve yaratıcılığın bir araya gelerek kâğıda döküldüğü bu ahengi, yazının dokusunu ve ruhunu oluşturur.

Kalemin ucu, kâğıda temas ettiği anda, bir hikâye başlar. Duyguların ve düşüncelerin dönüşüme uğradığı bu an, kalemin ahenginin başlangıcıdır. Kalemin ucu, yazarın iç dünyasını dışarıya yansıtan bir köprüdür ve bu köprü üzerinde duygu, düşünce ve yaratıcılığın dansı başlar.

Ahengi oluşturan unsurlardan biri de ritimdir. Kelimelerin seçimi, cümlelerin akışı ve paragrafların düzeni, yazının ritmini belirler. Ritim, okuyucuyu içine çeken bir melodi gibi çalışır ve yazının akıcılığını sağlar. Bu akış, kalemin ahengini güçlendirir ve yazının etkisini artırır.

Ancak, kalemin ahengi sadece ritimle sınırlı değildir. Duyguların derinliği ve inceliği, kalemin ahenginin ruhunu oluşturur. Yazarın iç dünyasından gelen samimi duygular, okuyucuya dokunur ve onunla derin bir bağ kurar. Bu duygusal bağ, yazının gücünü ve etkisini artırır.

Düşüncelerin derinliği de kalemin ahengini etkileyen önemli bir faktördür. Yazarın fikirleri ve düşünceleri, yazının zenginliğini ve çeşitliliğini belirler. Düşüncelerin derinliği, okuyucunun zihninde iz bırakır ve onun düşünce dünyasını zenginleştirir.

Son olarak, yaratıcılık kalemin ahenginin vazgeçilmez bir bileşenidir. Yazarın hayal gücü ve yaratıcılığı, yazının canlılığını ve etkileyciliğini artırır. Yaratıcılık, sıra dışı fikirlerin ve ilgi çekici hikâyelerin doğmasını sağlar ve okuyucuyu yeni düşünce alanlarına taşır.

Kalemin ahengi, duygu, düşünce ve yaratıcılığın muhteşem bir dansıdır. Bu dans, kâğıdın üzerinde hayat bulur ve okuyucuyu derin bir yolculuğa çıkarır. Kalemin ahengiyle yazılan metinler, zamanın ötesine geçer ve insanlığın kolektif bilincine dokunur.

Sibel Kaya

KENDİ GÖZ RENGİNİ KENDİSİ SEÇMİŞ ÖZGÜR SUKİMİM

Kumlar ten renginde. Üstelik çok da fazlalar. Galiba Sukimim haklı, bu iki taraftan da Samanyolu gişelerine dek uzanıyormuş gibi görünen uçsuz bucaksız sahili doldurmak için ne kadar çok cesedin çürütölüp kum haline getirildiğini düşünerek üzüldürken. Tüm kumlar ten renginde. Demek ki bunlar çürüten cesetlerin et kısmı. Ya kemikler? Acaba onları nereye döktüler ? Ağlayıp durur Sukimim. Beyaz kumları olan bir sahil gördü mü dehşete düşer. Ama onlar bunu yavru bir kuşun boyun tüyünün tenlerine değişti kadar bile hissetmez. Ağlıyor Sukimim. Bu gezegen her zaman böyle değildi. Bir zamanlar kırmızı çimenlerinin arasında şeffaf çiçekler açardı. Yemyeşil gökler, masmavi güneşle kaş ve kirpik gibi yakışırdı. Çocuklar her çiçeği çok severdi. Şeffaf çiçeklere olur da biri fark etmeden basar diye yaz boyu ellerinde rengarenk fırçalarla çiçekleri boyayıp dururlardı. Sukimim ilk çiçeğini nasıl büyük bir sevinçle boyadığını anıyordu. Kahverengiyi seçmişti. 1 hafta sonra sabah uyanıp da biricik çiçeğinin kahverengisinin gece yağın yağmurda akıp gittiğini görünce annesine sarılıp sarsıla sarsıla ağlamıştı. Evladının ağlamasına dayanamayan annesi zekice bir çözüm buldu. İçeriden bir ayna getirdi ve oğlunun eline tutuşturdu. Yavrusunun ipeğimtrak yanaklarını okşarken en tatlı sesiyle konuşmaya başladı. Boşuna üzüldüyorsun tatlı oğlum, dedi. Bak, çiçeğinin rengi kaybolmamış ki. Şaşırdı küçük Sukimim. Ama anne, diye hıçkırdı burnunu çekerken. Görmüyor musun, gitmiş işte. Annesi oğlunun yüzünü aynaya hizaladı ve gözlerine bak, dedi. İşte orada. Yağmurda ıslanmamak için senin gözbebeklerine saklanmış kahverengi. Gözkapakların onu yağmurdan korur diye. Bak yavrum gördün mü? Sukimim büyülenmişti. Aynada kendi gözlerini öyle bir hayranlıkla seyrediyordu ki... Ağlamayı kesiverdi. Sevimli suratında kocaman bir gülümseme belirdi. Aynada kendi gözlerine iyice doyduktan sonra annesine sımsıkı sarıldı. Teşekkür ederim annecim, buldun onu. Peki ama ya güneş çıkınca çiçeğe geri dönmek isterse kahverengi, o zaman ne olacak ? Annesi oğluna tatlı bir öpücük verirken saçlarını okşadı. Eğer gözlerini severse hiç gitmez artık hep orda kalır canım, dedi. Sukimim' in mutluluğuna diyecek yoktu. Evvel hayat içinde kalbur memat içinde yıllar geçti. Kimim o günden sonra başka çiçek boyamadı. Çünkü o kahverengiyi zaten çok sevmişti. Hep onunla kalmak istiyordu. Onu çok seviyordu. Dünya denen bir gezegene gençken turistik amaçlı gidip gelmiş teyzesi küçük Sukimim' e oradaki insan denen kısa boylu canlıların göz rengini doğarken getirdiğini anlatmıştı. Ne kadar sıkıcıydı ama değil mi, kim seçemediği bir rengi sevebilirdi ki. Sukimim kendi seçimini yapabildiği için çok şanslıydı. Kendi göz rengini kendisi seçmiş özgür Sukimim, o günden sonra kuşlara merak saldı. En çok da deniz kuşları onun ilgisini çekerti. Gökyüzünde süzülürken aniden nasıl da dalıyorlardı suya. Çok özeniyordu onlara. O da iki farklı dünyaya öylece dalıp çıkabilmek isterdi. Farkındaydı aslında. Bu dilek annesinin en sevdiği vazosunu kırınca sessizce evden çıkan, başıboş sokak köpekleri peşine düşünce de eve kaçan küçük çocuk iç güdüsüydü. Nereden kovulsa bir diğer yere gidiyordu. Kovulmadan gitmek neden zor geliyordu ? Bu yüzden hiç anlayamazdı Sukimim evinin nerede olduğunu veya olabileceğini. Yaslanamamaktan yoruluyordu kimi kez. Tutkun olduğu özgürlük sahipsizliğe doğru evrilince aynada kendi gözlerine bakmaktan bile korkuyordu. Çok berbat bir histi. Ta ki bir gün bir kelebeği öldürüp ardından onu görene kadar. Prenses Şehriçiçek' i. Uzun yıllar önce kaybolmuştu ortadan.

Hiç kimse, hatta en yavuz dedektifler bile, ufacık bir ize ya da ipucuya rastlayamamışken, Sukimim onu Uğurböceği Cehennemi denen çayırın ortasında pembe bir elmanın başında otururken görmüştü. Galibarda tonlarda elbisesinin dizinde siyah bir kelebek yatıyordu. Ölmüş, diye düşündü Sukimim. O anda sanki iç sesini duymuş gibi başını çevirdi ve doğruca gözlerine baktı Prenses onun. Sukimim her zerresinin titrediğini hissetti. Göz bebeklerindeki kahverengi Prenses'e doğru çekiliyordu.

Prensesin gözleri güneş görmemiş yakut kırmızısıydı. Sukimim onun küçükken ilk çiçeğini kırmızıya boyadığını ve yağmurdan sonra göz rengine kavuştuğunu düşündü. Aynı anda, nereden geldiği hiç belli olmayan bulutlardan yağmur taneleri dökülmeye başladı. Sukimim anlamaya çalışıyordu. Düşen bütün taneler şeffaf iken yalnızca Prensesin tenine değen damlalar kırmızılaşıyor ve öylece çimlerin üstüne siniyordu. Prenses hala Sukimim' in gözlerinin içine bakarken o, çocuksu bir refleksle ellerini havaya kaldırdı ve kendi tenine değen damlalar da başkalaşıyor mu diye baktı. Daha çok şaşırdı. Çünkü kendisine düşen damlalar başlangıçta kahverengiyken tenine değdiğinde şeffaflaşıyordu. Bir süre narin narin okşayan çiselti altında öylece durdular. Sonra Prenses Şehriçiçek doğruldu yerinden. Prensesin kendisine doğru yürüdüğünü gören Sukimim sebebi üstüne düşünmeden kaçmaya başladı. Uğurböceği Cehenneminden şehre kadar koştu. Evine geldi. Her şey normaldi. Prenses Şehriçiçek' in bahçede oturduğunu görene dek. Kucağında kocaman bir demet pembe çiçek vardı.

Sukimim' e gülümsedi ve genç adam küçükken boyadığı o ilk çiçeğin yeniden kahverengi olduğunu gördü. Çayırda Prensesin dizinde yattığını görüp öldüğünü düşündüğü siyah kelebek Prensesin sol omzunda uçuyordu. Sukimim annesine sığınmak istedi.

Anne, diye fısıldadı kendisine pırlıl pırlıl gülümseyen, güneş görmemiş yakut bakışlı Prenses Şehriçiçek' e doğru artık sadece gözlerinin değil tüm bedeninin çekildiğini idrak ederken. Kalbi ya genleşiyor ya eriyor ya kabarıyordu. Isınmakla ilgili tuhaf şeyler hissediyordu işte. İlginçimsi bir şeyler oluyordu göğüs tasında. Anne, dedi bir daha.

Annesi küçük oğlunun yüzüne tuttuğu aynayı indiriverdi. Sukimim annesinin gözlerine baktığında Prenses Şehriçiçek' in yansımasını gördü. Aynaya tekrar baktı. Sonra annesinin gözlerine. Tezgahın üzerinde duran siyah kelebek dikkatini çekti. Dehşetle, Anne, dedi. Gözlerimin kahverengisine oldu ?

Annesi gülümsedi sımsıcak.

Az önce anlattım ya yavrum, gözyaşlarından korktuğu için senin çiçeğinin yapraklarına sığınmış. Gözyaşların dindiğinde geri gelecek.

Bedire Akaray

BEDİRE AKARAY

‘Siz yoksanız hala eksiziz...’

Mübre

Dergi